

Crisisplan

Document informatie

Titel	Crisisplan
Versie	1
Datum	19 januari 2018
Status	
Bestandsnaam	Crisisplan
Projectcode	

Op 10 december 2011 is de Beleidsregel financieel crisisplan pensioenfonds van kracht geworden.

Deze Beleidsregel verplicht pensioenfonds tot het opstellen van een crisisplan en stelt een aantal kaders waaraan een dergelijk plan moet voldoen. Doel van het plan is om (slechte) financiële scenario's te beschrijven en aan te geven op welke wijze daarop zal worden gereageerd en gecommuniceerd. Omdat elke situatie toch weer net iets anders kan zijn, behoudt het pensioenfonds de mogelijkheid om in een crisissituatie af te wijken van de eerder in het plan opgeschreven maatregelen. In dat geval zal wel worden aangegeven op grond van welke argumenten van het crisisplan wordt afgeweken. De door DNB gemaakt opmerkingen/aanbevelingen in haar generieke brief van 29 oktober 2012 zijn verwerkt.

Het pensioenfonds loopt bij de uitoefening van haar activiteit, namelijk het uitvoeren van door de werkgevers en ondernemingsraad overeengekomen pensioenregeling, financiële, operationele en actuariële risico's. Deze risico's moeten worden benoemd, gekwantificeerd en worden toegewezen.

Dat laatste is relatief nieuw. Tot voor kort werden deze risico's geacht te verdwijnen in het zwarte gat dat pensioenfonds heet. Het onderkennen en benoemen van risico's betekent nog niet dat ze daarmee verdwijnen. Risico's laten zich niet weg rationaliseren. Nu in 2014 de financiering is gebaseerd op een CDC basis komen alle risico's voor rekening van de huidige of toekomstige deelnemers (werknemers, slapers en gepensioneerden) in het fonds.

Daarnaast moeten we ook in ogenschouw blijven houden dat tegenover de (beleggings)risico's ook verwacht rendement staat. Wanneer we geen extra rendement verwachten zou worden gekozen voor een belegging met zo min mogelijk risico. Maar risicovrij beleggen is geen realistisch alternatief. Zie ook het beleggingsplan.

Een goed crisisplan moet de volgende vragen beantwoorden:

- 1) Wanneer is er sprake van een crisis?
- 2) Bij welke dekkingsgraad is korten op pensioenen onvermijdelijk?
- 3) Welke maatregelen kan het fonds treffen?
- 4) Hoe realistisch is het inzetten van deze maatregelen?
- 5) Welk effect hebben deze maatregelen?
- 6) Hoe vindt de evenwichtige belangenafweging plaats.
- 7) Hoe is de besluitvorming/governance georganiseerd?
- 8) Wanneer en hoe wordt gecommuniceerd?
- 9) Hoe houden we het crisisplan up to date?

Ad 1) Wanneer is er sprake van een financiële crisis?

In het kader van de ALM-studie die in 2016 is gedaan is door het bestuur ingezoomd op de afweging tussen het verwachte toeslagresultaat en de kans op korting. Hierbij is uitgegaan van een verwacht toeslagresultaat van minimaal 90% en een maximale kans op korting van 10%. Van een crisis is in ieder geval sprake wanneer het fonds niet het nominaal toegezegde zal uitkeren. Hierbij maakt het niet uit of dit een reeds ingegane dan wel toekomstige uitkering betreft.

Kortom, het korten van opgebouwde rechten. Dit wordt ook door de wetgever onderkend, immers het bestuur mag vanuit de Pensioenwet slechts tot korting overgaan indien alle andere instrumenten niet tot het gewenste herstel leiden.

Wanneer door marktomstandigheden de markt achterblijft bij de verwachting is dat zonder meer heel vervelend maar wordt niet gezien als een crisis.

Wanneer door een vaste premie en een uitgeput premiedepot het pensioenfonds minder ontvangt dan nodig is zal geen volledige opbouw plaatsvinden (ongeacht de dekkingsgraad van het fonds). Dat is zonder meer heel vervelend maar wordt niet gezien als een crisis. Door de werkgevers, werknemers en pensioenfonds wordt onderkend dat de gemaakte afspraken kunnen leiden tot een beperking van de opbouw.

Overige (crisis)situaties waarbij eveneens actie van het bestuur is gewenst

- Van een crisis is eveneens sprake indien het Robeco Pensioenfonds weliswaar niet over hoeft te gaan tot het korten van de opgebouwde rechten, doch de dekkingsgraad van het Robeco Pensioenfonds als enige, of als een van de weinige hard daalt ten opzichte van andere pensioenfondsen waardoor de indexatiecapaciteit wordt aangetast. We wijken dan in negatieve zin af van andere NL pensioenfondsen. Er zal dan vaak eerder sprake zijn van een operationeel incident. We kiezen er bewust voor om deze afwijking niet te kwantificeren qua grootte en tijdsinterval. Het is een kwalitatief criterium. Wanneer de afwijking echter het gevolg is van een weloverwogen beslissing die helaas door marktontwikkelingen verkeerd uitpakt zal dat niet als crisis worden gezien.
- Er is bij de aangesloten werkgevers sprake van een incident waardoor de werkgevers gebruik kunnen maken van de mogelijkheid om de premiebijdragen te verminderen /staken. Vaak zal dan een reputatierisico van één van de werkgevers ontstaan. Een zelfde effect (maar minder acuut) kan ontstaan wanneer een significant gedeelte van de deelnemerspopulatie inactief wordt, of de kostendekkende premie wordt verlaagd door een verlaging van de grens waarover de toegezegd pensioenregeling geldt significant lager wordt. Hoezeer het PF dan een separate juridische positie heeft, wordt een dergelijke gebeurtenis ook door het PF als een crisissituatie bestempeld.
- Als de continuïteit van het bestuur in gevaar komt doordat een significant gedeelte van het bestuur (tijdelijk) niet in staat is haar functie uit te voeren. Dit kan door interne of externe factoren plaatsvinden.

- Als de dekkinggraad onder het vereiste Eigen Vermogen op basis van het FTK komt is dat nog geen crisis.

Ad 2) Bij welke dekkinggraad is korten op pensioenen onvermijdelijk?

Het belangrijkste is dat we ook in deze berekening ons blijven baseren op de marktrente. Als gevolg van de gewijzigde financiering is er m.i.v. van 2014 sprake van een CDC financiering waarbij de premie voor een vijftal jaren is vastgesteld. Bij de wijziging is naast het premiedepot een eenmalige storting ontvangen maar zijn de bijstortverplichtingen en de renteaflag bij de berekening van de jaarlijkse pensioenpremie vervallen. Deze in 2014 ontvangen storting is in de berekening van de DG opgenomen. Het verliezen van de bijstortverplichting en renteaflag heeft onbetwist een nadelig effect op de herstelkracht.

Het fonds erkent in volle omvang dat korten heel vervelend is, maar het doorschuiven van het tekort naar toekomstige generaties is minder zichtbaar, maar zeker net zo vervelend.

Het herstel kan slechts uit één bron afkomstig zijn: Het behaald rendement boven de gehanteerde rekenrente. Daarbij gaan we uit van maximaal door DNB toegestaan verwacht rendement. In de berekening van de DG nemen we de DC kapitalen mee. Voor het berekenen van de herstelkracht moeten we die uiteraard elimineren.

Noot: Er zit, afgezien van de opslag voor buffers ter hoogte van het VEV, geen herstel in de premie, omdat er sprake is van een collective defined contribution (CDC).

Korting

De aanspraken en ingegane pensioenen worden gekort in twee situaties, waarbij marktrente leidend is.

1. De eerste situatie is verlaging wanneer er 5 jaar onafgebroken een dekkingstekort is (Dekkinggraad onder het minimaal vereiste Eigen vermogen). De verlaging moet zodanig zijn dat het dekkingstekort wordt weggewerkt. De verlaging is onvoorwaardelijk en wordt uitgesmeerd over 5 jaar.
2. De tweede situatie is verlaging bij onvoldoende herstelkracht. Ieder jaar moet worden bekeken of het fonds binnen 10 jaar het vereiste eigen vermogen (momenteel ongeveer 122%) kan bereiken. Is dit niet het geval dan wordt gekort. Deze voorwaardelijke korting wordt uitgesmeerd over 5 jaar.

Ad 3) Welke maatregelen kan het fonds treffen?

Het fonds heeft geen instrumentarium om extra premie inkomsten af te dwingen. Immers ook na verloop van de vaste premie van 5 jaar, is de methodiek voor de verlenging al vastgelegd. Op grond van IFRS achtige overwegingen kunnen de aangesloten werkgevers ook niet "vrijwillige" betalingen doen die zien op het verleden.

De hoofdregel is dat het premiedepot enkel kan worden aangewend om pensioen in te kopen indien de kostprijsdekkende premie hoger is dan de ontvangen premie. Het premiedepot kan niet worden aangewend om kortingen af te wenden. Van deze hoofdregel kan enkel worden afgeweken als op grond van een ALM studie de effecten hiervan voor verdere opbouw gering zijn. Dit eist een zorgvuldige afweging, zeker omdat het beleidswijziging betreft.

Het niet verlenen van toeslagen wordt niet als een crisismaatregel gezien, omdat de toeslag verlening al achterwege wordt gelaten bij een dekkingsgraad van 110% of lager.

Het aanpassen van het beleggingsbeleid wordt niet gezien als een mogelijk crisismaatregel. Dit zou in de praktijk ook neerkomen op het vergaand terugbrengen van het risico, waarmee ook stijging van de dekkingsgraad niet meer realistisch te verwachten is.

De meest effectieve, maar ook harde maatregel is het korten van de rechten. Dit onder het motto, vermogen dat er niet is kunnen we ook niet uitkeren. De korting wordt gebaseerd op de beleidsdekkingsgraad per einde jaar en wordt in de januari vergadering genomen. De korting gaat in februari in en loopt daarmee parallel met de toeslagverlening.

Ad 4&5) Hoe realistisch is het inzetten van deze maatregelen en welk effect hebben deze maatregelen?

De kans dat een werkgever, los van IFRS regels, vrijwillig besluit om het fonds van extra stortingen te voorzien zijn beperkt. De reden is dat de correlatie tussen de ontwikkeling van de dekkingsgraad en de winstgevendheid van de aangesloten werkgever zeer groot is.

Het berekenen van het extra rendement op aandelen heeft een hoog arbitrair gehalte. Ex post zullen de uitkomsten altijd anders zijn dan ex ante werd verwacht. Wanneer de dekkingsgraad daalt zal dat komen door (1) een daling van de rente waardoor de TV stijgt, en of (2) door een daling van de koersen van zakelijke waarden. Zowel het renterisico als het risico op zakelijke waarden wordt bewust gelopen vanuit de verwachting dat hierdoor een beter pensioenresultaat kan worden behaald.

Als hoofdregel hanteert het pensioenfonds dat bij deze gedaalde rente cq koersen op zichzelf genomen geen reden is om het beleggingsrisico af te bouwen. Het uitsluiten van beleggingsrisico's, waarmee de kans op korten aanzienlijk wordt verkleind leidt echter ook tot een naar verwachting zeer geringe kans op het halen van de indexatieambitie. Om die afweging goed te kunnen maken zal met regelmaat een ALM worden gehouden.

Het korten op de rechten is in de ogen van het pensioenfonds het laatste (en wellicht ook enige) redmiddel. Gegeven het niet hebben van een premiestuur, het stijgen van de gemiddelde leeftijd en de voortschrijdende levensverwachting acht het bestuur van het Pensioenfonds het ongewenst om de rekening door te schuiven naar de (jongere) actieve deelnemer. Derhalve is de kans dat een premiedepot zal worden ingezet zo goed als afwezig.

Ad 6) Hoe vindt de evenwichtige belangenafweging plaats?

Allereerst kan niet voldoende worden benadrukt dat de bestuursleden, hoewel zij afkomstig zijn uit een bepaalde achterban zij het algemeen belang van het fonds behartigen. Dat is in tijden van zwaar weer lastiger dan in goede tijden.

De inhoud van de regeling is een zaak voor de werkgevers en de OR. Het PF heeft in deze "slechts" drie opdrachten:

- Is de regeling uitvoerbaar en wettelijk toegestaan;
- Is de regeling adequaat gefinancierd;
- Kunnen we de regeling goed communiceren.

Door de wijziging van de regeling m.i.v. 2011 vindt indexatie van de rechten van actieven op dezelfde wijze plaats als bij slapers en gepensioneerden. Wel is de koppeling iets anders, loonindex vs prijsindex.

Indien we moeten korten geldt als hoofdregel dat we dit proportioneel doen. De totale waarde van elke deelnemer wordt met hetzelfde percentage gekort. Het bestuur zal daarbij als uitgangspunt nemen dat de korting evenredig zal plaatsvinden. Dat wil zeggen dat er geen onderscheid wordt gemaakt tussen werknemers/slapers/gepensioneerden en dat er ook geen onderscheid wordt gemaakt tussen kleine en omvangrijke pensioenen of hoge respectievelijk lage inkomens. Bij alle belanghebbenden zal hetzelfde kortingspercentage worden vastgesteld.

Het bestuur van het pensioenfonds zal bij elk voornemen tot korten in nauw overleg treden met het verantwoordingsorgaan en de Raad van Toezicht.

Ad 7) Hoe is de besluitvorming/governance georganiseerd?

Wanneer één van de bestuursleden denkt dat er een situatie kan gaan ontstaan die kwalificeert als een crisis en dit meldt bij de voorzitter zal de voorzitter, indien nodig, zo snel mogelijk een vergadering bijeenroepen. De voorzitter zal, indien de situatie inderdaad aanvoelt als een crisis, tevens het verantwoordingsorgaan en Raad van Toezicht informeren/consuleren alsmede, indien nodig, de aangesloten werkgevers en OR.

Indien de crisis leidt tot het korten van rechten geldt het volgende:

Het bestuur van het Pensioenfonds neemt het besluit tot het al dan niet korten op pensioenen. Hierbij zal het bepaalde van artikel 13 van het reglement in acht worden genomen.

Het Fonds kan opgebouwde en ingegane pensioenaanspraken uitsluitend verminderen indien het vermogen van het Fonds niet meer toereikend is om aan de verplichtingen te voldoen. Indien het Fonds een beleidsdekkingsgraad heeft die te laag is, in lijn met de PW en het Financieel Toetsingskader, zal een herstelplan worden opgesteld en in overleg met De Nederlandsche Bank worden bekeken welke maatregelen genomen moeten worden om de dekkingsgraad weer te herstellen. Pas als alle overige sturingsmiddelen zijn ingezet en de dekkingsgraad nog onvoldoende is, kan een vermindering van rechten plaatsvinden. Het Fonds zal in dat geval de (Gewezen) Deelnemers, de Pensioengerechtigden en de Werkgever schriftelijk informeren en de rechten niet eerder verminderen dan een maand na de schriftelijke berichtgeving.

Ad 8) Wanneer en hoe wordt gecommuniceerd?

Het Pensioenfonds zal de stand van de dekkingsgraad maandelijks op de website publiceren. Wanneer korten op pensioenen (opgebouwd, dan wel ingegaan) in beeld komt zal dit schriftelijk aan de deelnemers worden gecommuniceerd conform het bepaalde in het reglement en in het communicatieplan.

Pensioenfondsen staan steeds meer in de belangstelling. We achten het van groot belang om ook in crisissituatie goed te communiceren. Communicatie naar buiten geschiedt altijd via, of in overleg met de voorzitter. De aangesloten werkgevers zullen hierbij worden betrokken!

Van belang is om zo snel mogelijk een (redelijk) volledig beeld van alle feiten te kunnen schetsen alsmede dit te kunnen plaatsen in het perspectief waarin dit is gebeurd.

Ad 9 Hoe houden we het plan up-to date?

Een maal per jaar zal dit plan inclusief update worden geagendeerd.